

Effekt af ændret revisionspligt for mindre virksomheder

FSR – Danske Revisorer
*(Udarbejdet med støtte fra FSR's
Studie- og Understøttelsesfond)*
13 november 2014

Forfatter(e):
Sigurd Næss-Schmidt, Partner
Johanne Jørgensen, Analyst

Introduktion

Regeringen arbejder i øjeblikket med at undersøge mulighederne for at lempe på revisionspligten for op til 95 % af alle danske virksomheder. Lempelsen var indeholdt i regeringens udspil fra maj 2014 og bekræftet i aftalen med Venstre og senere Dansk Folkeparti.

Lempelsen er en del af en større pakke af tiltag rettet mod at lette de administrative byrder og samtidig forbedre adgang til regnskabsinformation, der kan reducere omkostninger ved at få effektiv kreditinformation om mindre danske virksomheder.

Spørgsmålet er, om denne lempelse reelt indebærer reducerede omkostninger for de berørte virksomheder, og om der er andre samfundsmæssige effekter, som skal inddrages i analysen som modvægt til de umiddelbare gevinster ved et lavere antal revisortimer. Derfor er det relevant at se på, hvilke økonomiske effekter en lempelse af revisionspligten for mindre danske virksomheder må forventes at indebære samlet set.

For at besvare spørgsmålet ser vi både på, hvor meget de enkelte virksomheder kan spare i revisionshonorar, samt hvilke ekstra omkostninger for virksomheden og samfundet forslaget medfører. En lempelse af revisionspligten må forventes at pålægge virksomheder ekstra omkostninger i form af: 1) Dårligere intern kontrol, som svækker management og dermed optimal allokering af ressourcer. 2) Stigning i de eksterne finansieringsomkostninger som konsekvens af bankers og kreditinstitutters øgede omkostninger til at verificere de regnskabsoplysninger, der tilgår dem, 3) Kortere leverandørkreditter.

Derudover risikerer en lempelse af revisionspligten at medføre øgede omkostninger for samfundet som følge af mindre kontrol af virksomhederne og deraf bedre mulighed for skatte- og momsunddragelse.

Indholdsfortegnelse

Introduktion	1
Sammenfatning	4
1 Effekter for den enkelte virksomhed	6
1.1 Status om revisionspligt	6
1.2 Sparede udgifter til lovpligtig revision	7
1.3 Ekstra eksterne omkostninger for virksomheden	10
2 Revision og skatteindtægter	15
2.1 Præventiv effekt af revision	15
2.2 Opgørelse af skatte- og momsgebet	15
2.3 Skattetabet for virksomheder der har fravalgt revision	18
A Bilag A	20
Litteraturliste	32

Sammenfatning

Regeringen overvejer at lempe yderligere for revisionspligten for mindre virksomheder med det sigte at reducere de administrative byrder for disse virksomheder. Med nogen usikkerhed kan det anslås, at omkostningerne ved en revisionspåtegning for sådanne virksomheder kan udgøre omkring 24.000 kr. om året. Det er baseret på en såkaldt AMVAB beregning, hvor man vurderer, hvor mange timer der direkte er forbundet med udarbejdelse af en revisionspåtegning.

I det videre arbejde med at vurdere de samfundsøkonomiske konsekvenser af et sådant forslag bør der foretages en mere samlet cost-benefit analyse.

I første række skal der ses på de samlede virkninger for virksomheden selv. Det reelle alternativ til revision er typisk en anden og billigere revisorydelse som f.eks. ”assistance” eller ”udvidet gennemgang”, hvor graden af sikkerhed til gengæld er lavere end ved revision. Så nettobesparelsen på revisortimer er måske kun 20 til 50 procent af de 24.000 kr. Hertil kommer, at de timer, som revisor ikke bruger på opgaven, måske (helst) skal erstattes af øget intern og ressourcekrævende kontrol i virksomheden.

Fravalg af revision betyder også højere udgifter for virksomheden: højere renter på banklån, kortere og dyrere leverandørkreditter og generelt sværere adgang til ekstern finansiering. Årsagen er meget simpel: en revisor kan hjælpe kreditor til at vurdere kreditrisiko. Der er en række analyser fra Danmark og andre lande, der dokumenterer, at omkostninger til finansiering stiger, når der fravælges revisor. Et britisk studie viser, at en virksomheds kreditvurdering forringes, når revision fravælges. Et finsk studie påviser, at renteudgifterne stiger med 110-360 basispoint, hvis en virksomhed fravælger revision. Anvendt på danske forhold betyder det, at hvis en virksomheds gæld overstiger et niveau på 1 til 3 mio. kr., vil øgede renteudgifter fuldt modveje besparelsen på revisorregningen.

Konklusion nummer et er således, at det for mange virksomheder kan være en underskudsforretning at fravælge revision, selv om det er muligt.

Pointen kan så være, at virksomhederne selv må vurdere fordele og ulemper ved eventuelt fravalg i samarbejde med deres finansielle rådgivere, herunder deres bank.

Hertil kommer imidlertid et bredere perspektiv for samfundet i forhold til effektiv opkrævning af skatter. Mindre virksomheder er en udfordring i forhold til opkrævning af skatter: langt hovedparten af de opgjorte tab af skatteindtægter som følge af manglende indbetalinger af skyldig moms, selskabsskatter mv. knytter sig virksomheder med mindre end 12 ansatte med betydelig vægt på manglende skat fra selvstændige. Her har revisionspåtegningen en central rolle, fordi revisor har en pligt til at påpege uregelmæssigheder i forhold til indberetning af skyldig skat. Virksomheder, der fravælger revision, har således flere fejl og lovovertrædelser i årsrapporter. En særlig undersøgelse, som er lavet i denne rapport baseret på virksomhedsdata i perioden 2009-2012, viser også, at virksomheder

uden revisionspåtegning kontrolleret for branche og virksomhedstørrelse betaler mindre i skat end virksomheder med påtegning.

De afledte konsekvenser for en effektiv skatteopkrævning må således indgå i en samlet cost-benefit analyse. Resultaterne i denne rapport peger på, at mange virksomheder *ikke* netto vil spare ved at fravælge en revisionspåtegning. Samtidig er der risiko for øgede tab vedrørende skat. En sådan øget risiko vil kunne imødegås af kortere kreditperioder for skattebetaling og forøgelse af skattemyndighedernes kontrolbesøg: begge disse muligheder indebærer imidlertid også omkostninger for virksomheder og det offentlige.

Kapitel 1

Effekter for den enkelte virksomhed

1.1 Status om revisionspligt

Små virksomheder er allerede i dag undtaget lovpligtig revision og kan dermed selv fravælge revisors ydelser. For at være undtaget lovpligtig revision må virksomheden ikke overskride 2 af 3 følgende kriterier i to på hinanden følgende regnskabsår:

- Balancesum på 4 mio. kr.
- Nettoomsætning på 8 mio. kr.
- 12 fuldtidsansatte i gennemsnit i løbet af regnskabsåret

Virksomheder, der opfylder disse kriterier, har kunnet fravælge revision siden 1. januar 2011. 14% af alle danske virksomheder havde således fravalgt revision af årsregnskabet i regnskabsåret 2012 ifølge en opgørelse fra Experian.

Muligheden for at fravælge revision indtrådte første gang i dansk lovgivning i 2006. Dengang kunne virksomheder fravælge revision, hvis de ikke overskred 2 af 3 følgende kriterier i to på hinanden følgende regnskabsår: balancesum på 1,5 mio. kr., nettoomsætning på 3 mio. kr. og 12 fuldtidsansatte i gennemsnit i løbet af regnskabsåret. Der har således over en årrække været en bevægelse mod at lade færre og færre danske virksomheder være omfattet af lovpligtig revision. Denne tendens har været gældende i flere europæiske lande, hvor f.eks. Storbritannien siden 1994 flere gange har lempet revisionspligten for mindre virksomheder¹. De fleste europæiske lande har fritaget små virksomheder for revisionspligt i større eller mindre omfang.

Denne tendens forstærkes af lovgivning vedtaget i EU, der gør det muligt for medlemslandene at fritage virksomheder for revisionspligt med en omsætning helt op til 72 mio. kr. Hvis dette implementeres i Danmark, betyder det, at 95% af danske virksomheder ikke længere ville være omfattet af revisionspligt².

Samtidig er årsrapporter den vigtigste enkeltstående informationskilde for banker, kreditinstitutter og andre interessenter, når de forsøger at danne sig et overblik over en virksomheds økonomi. Særligt de revisorpåtegnede årsrapporter vurderes at være en troværdig informationskilde af høj kvalitet³.

¹ Hyttinen og Väänänen (2004).

² FSR (2014)

³ FSR (2012).

1.2 Sparede udgifter til lovpligtig revision

Lempelsen af lovpligtig revision medfører en umiddelbar omkostningsbesparelse for virksomhederne. Lovpligtig revision er en omkostning for den enkelte virksomhed både i form af honoraret til revisoren, samt potentielt set også den tid og de ressourcer der er brugt internt i virksomheden for at bistå revisoren med de nødvendige oplysninger, revision forudsætter.

En yderligere lempelse af revisionspligten kan komme til at omfatte alle regnskabsklasse B virksomheder. Klasse B virksomheder, der er omfattet af revisionspligt er defineret ved, at de har ml. 12-50 ansatte, balance på ml. 4-36 mio. kr. og nettoomsætning på ml. 8-72 mio. kr. De små virksomheder i regnskabsklasse B er allerede undtagne fra revisionspligt i dag, og det kunne derfor politisk opfattes som ”naturligt” at fritage hele regnskabsklasse B og lave ens revisionskrav for alle klasse B virksomheder. Desuden gør EU-lovgivning det muligt at fritage virksomheder med en nettoomsætning op til 72 mio. kr. for lovpligtig revision.

Det er derfor relevant at se på, hvor stor en omkostningsbesparelse en typisk klasse B virksomhed kan forvente i det tilfælde, hvor virksomheden ikke længere er omfattet af lovpligtig revision. Det første skridt er at estimere, hvor store udgifter en klasse B virksomhed har til lovpligtig revision.

De samlede omkostninger til lovpligtig revision kan estimeres til omkring 31.000 kr. årligt i gennemsnit for en klasse B virksomhed, jf. tabel 1. Beregningen er foretaget af Copenhagen Economics baseret på en tidligere undersøgelse fra Erhvervs-og Selskabsstyrelsen fra 2004. Denne omkostning består dels af vederlaget til revisoren på 24.000 kr. årligt i gennemsnit, samt indirekte omkostninger på 7.000 kr. årligt, estimeret ved AMVAB⁴ metoden. De indirekte omkostninger dækker den tid og de ressourcer, der er brugt internt i virksomheden på indhentning af oplysninger til revisoren.

Tabel 1 Årlig revisor omkostning for klasse B virksomheder

Omkostninger i forbindelse med lovpligtig revision	Kroner.
Revisions vederlag	24.000
Interne omkostninger til indhentning af information til revisoren	7.000
Omkostningen af lovpligtig revision i alt	31.000

Note: Tallene er en gennemsnitbetragtning for en klasse B virksomhed i 2004, inflationsfremskrevet samt justeret for en 30% stigning i udgifter til revision grundet nye revisionsstandarder. Omkostningen dækker kun udgiften til revision og inkluderer ikke den eventuelle revisorbistand, virksomheden i øvrigt måtte have. Tallene er baseret på en AMVAB måling, der er en metode til at måle de administrative byrder for virksomheden. Beregningen er dermed ikke baseret på markedspriser for en revisor, men fastsat til 800 kr. i timeløn baseret på interviews med revisorer i 2004.

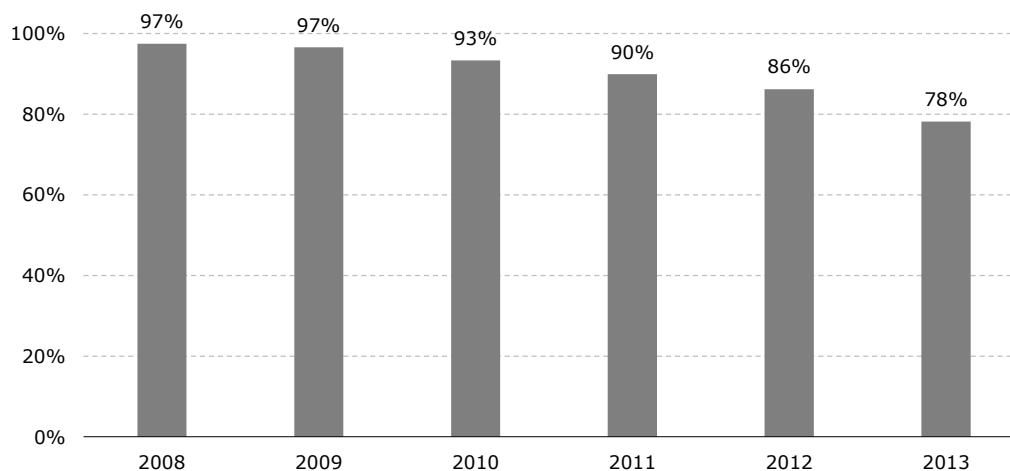
Kilde: Copenhagen Economics beregninger baseret på Erhvervs-og Selskabsstyrelsen (2004), AMVAB - Basismåling på årsregnskabsloven, Statistikbanken, tabel: PRIS9: Forbrugerprisindeks, gennemsnitlig årlig inflation (1900=100).

⁴ AMVAB er en forkortelse for Aktivitetsbaseret Måling af Virksomhedernes Administrative Byrder. Ved AMVAB metoden spørges virksomhederne ind til, hvor lang tid de bruger på de enkelte opgaver, hvorefter tidsforbruget omregnes til kr. baseret på lønniveauet for den typiske personalekategori, der udfører opgaven.

Den direkte besparelse for en gennemsnitlig virksomhed betyder mindre i praksis. Dette skyldes, at virksomheden i betydelig omfang må forvente selv at udføre størstedelen af det arbejde, revisoren tidligere lavede. Virksomheder har pligt til at udarbejde et årsregnskab. Hvis virksomheden ikke har en revisor, der udfører dette arbejde, skal virksomheden selv stå for det. Dette arbejde må forventes at være mindre produktivt, da det ikke længere varetages af en professionel. Den tid og de ressourcer, virksomheden bruger internt på regnskabet, kan dermed ende med at blive en dyrere løsning, end vederlaget til revisoren var.

Andelen af mindre virksomheder med fuld revision er faldet fra 97% i 2008 til kun 78% i 2013, jf. Figur 1. I takt med, at flere virksomheder er blevet lempet for revisionspligt, har et stigende antal virksomheder benyttet sig af fravalgsmuligheden. Denne udvikling er tiltaget, siden revisionspligten blev yderligere lempet i 2011. 93% af de mindre virksomheder havde fuld revision i 2010, jf. Figur 1.

Figur 1 Beregnet andel af virksomheder med fuld revision i 2008-2013

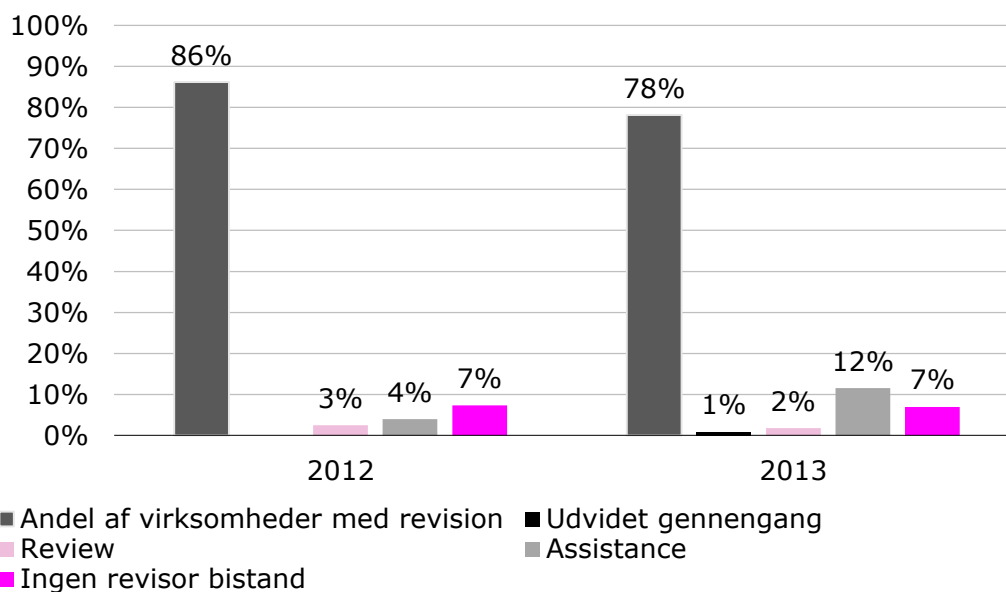
Note: Opgørelsen er baseret på regnskabstal fra Experian for 23.000 virksomheder i 2008-2013, der har en gennemsnitlig balance på under 8 mio. kr. Grænsen for revisionspligt fra 2011 er, at to af tre grænser ikke må overskrides: en balance, der ikke overstiger 4 mio. kr., en nettoomsætning, der ikke må overstige 8 mio. kr. og et antal ansatte, der ikke må overstige 12 i to på hinanden følgende regnskabsår. En virksomhed kan således godt have en balance over 4 mio. kr. i et regnskabsår, uden at blive omfattet af revisionspligt. Ved at se på gruppen af virksomheder, der har en balance under 8 mio. kr., tages der højde for, at virksomheder med stor variation i balancen ikke nødvendigvis er opfattet af revisionspligt. En virksomhed kan således godt have en balance over 4 mio. kr. og ikke være omfattet af revisionspligt. Dette er tilfældet, hvis antallet af ansatte ikke overstiger 12, samt at nettoomsætningen ikke overstiger 8 mio. kr.

Kilde: Copenhagen Economics beregninger på baggrund af Experian data.

I vurdering af besparelsen skal også indgå, at alternativet til en revisionspåtegning typisk er anden revisorbistand, ikke fravær af revisorhjelpe. Dette mønster tegner sig helt tydeligt i udviklingen, siden muligheden for at droppe revision blev udvidet med virkning fra

2011⁵. Faktisk er andelen af virksomheder i målgruppen uden nogen form for revisorbistand ret konstant lav på 7% i 2012 og 2013. Derimod har der været en del skift fra revision til andre ydelser som assistance, review og – fra 2013 – udvidet gennemgang, jf. Figur 2.

Figur 2 Udvikling i revisionstyper i 2012-2013

Note: Opgørelsen er baseret på regnskabstal fra Experian for 23.326 virksomheder i 2008-2013, der har en gennemsnitlig balance på under 8 mio. kr.

Kilde: Copenhagen Economics beregninger på baggrund af Experian data.

Det betyder modsat også, at virksomheder, der dropper revision⁶, ikke sparer hele regningen, men får en rabat. Hvis rabatten svarer til f.eks. 20%, kan virksomheder spare omkring 4.800 kr. for vores betragtede gennemsnitlige virksomhed i målgruppen.

Skiftet væk fra revision til andre ydelser synes nok så meget at være drevet af de stærkt øgede dokumentationskrav ved revision, som vejer tungt for de mindre virksomheder, samt den juridiske mulighed for at droppe erklæringen. En survey blandt revisorer peger således på, at flere revisorer selv ønsker at droppe den ydelse, som revision indebærer, og skifte til nogle af de andre ydelser. Tilgangen er, at risikoen for bøder mv. ved manglende opfyldelse af de stadig mere detaljerede dokumentationskrav samt de omkostninger, der følger af at skulle undgå formelle fejl, ikke står mål med den kvalitet, kunden får via revisionspåtegningen, og kundens villighed til at betale regningen⁷.

Vi vender tilbage til implikationerne af dette i slutningen af vores notat.

⁵ Talgrundlag fremgår af vores tekniske Bilag A

⁶ Det antages at disse virksomheder enten vælger udvidet gennemgang, review eller assistance i stedet for.

⁷ Riise Johansen og Kiertzner(2014).

1.3 Ekstra eksterne omkostninger for virksomheden

Årsrapporter er den vigtigste enkeltstående informationskilde for banker, kreditinstitutter og andre interessenter, når de forsøger at danne sig et overblik over en virksomheds økonomi. Særligt de revisorpåtegnede årsrapporter vurderes at være en troværdig informationskilde af høj kvalitet⁸. Når en virksomhed fravælger revision, kan det forventes at påvirke både grundigheden og troværdigheden af de regnskabsoplysninger, der tilgår deres brugere.

At fravælge revision medfører øgede eksterne finansieringsomkostninger for virksomheder. Uden en revisorerklæring bliver verifikationen af virksomhedernes regnskabsoplysninger væsentligt dyrere for kreditorer og investorer. De højere omkostninger må forventes at blive pålagt virksomhederne selv. Dette får så de eksterne finansieringsomkostninger til at stige. Dette kan også gælde for virksomheder med revisionspåtegning i tilfælde, hvor de har debitorer, underliggende datterselskaber eller associerede selskaber uden revision.

Der er primært 3 typer af interessenter, som kan forventes at øge virksomhedernes finansieringsomkostninger:

- Banker og kreditinstitutter
- Leverandører
- Investorer

En af årsagerne til de øgede finansieringsomkostninger skal findes i en dårligere kreditvurdering for virksomheder, som ikke får revideret regnskabet. Kreditvurderingen vil falde grundet mindre transparens i regnskabet, og det bliver derfor sværere for långiver at gennemskue regnskabet og kreditværdigheden for den pågældende virksomhed. Banker og kreditinstitutioner må derfor forventes at kræve en højere rente som følge af den øgede risiko.

Leverandørkreditter må forventes at blive kortere, når et selskab fravælger revision. Dette skyldes, at leverandører alt andet lige vil være mindre villige til at give en lang kredittid, når de har mindre pålidelig information om virksomhedens økonomi. Dette vil medføre en ekstraomkostning for virksomheden, da en kortere kredittid skal finansieres ved træk på kassekredit, reduktion af indestående på bankkonti mv., som øger nettoudgifter til renter.

Investorer vil også være mere påpasselige med at investere penge i et firma, hvor regnskabet ikke revideres af en ekstern revisor. Dette skyldes usikkerheden om virksomhedens "sande" økonomi og den deraf tilhørende risiko. For virksomheden betyder det blandt andet, at finansiering med egenkapital bliver vanskeligere.

⁸ FSR (2012).

En række analyser fra både Storbritannien, Danmark, Finland samt et flerlande studie af 68 lande påviser, at revision reducerer finansieringsomkostningerne⁹. Flerlande studiet påviser, at finansiel gennemsigtighed i form af revision reducerer de finansielle barrierer. Resultatet er robust over for virksomhedsspecifikke forhold, industri samt lande forskelle. Studiet omfatter 46.429 private firmaer fordelt på 68 forskellige lande i 2002-2005¹⁰.

Et studie fra Storbritannien påviser, at virksomheder, der fravælger revision, får en credit score, som er 23% lavere end sammenlignelige virksomheder med revision (71 vs 58 i credit score)¹¹. Studiet i Storbritannien omfatter 4.876 mindre virksomheder, hvoraf 28% (1.354) af virksomhederne fravælger revision som følge af en lovændring i 2004. Studiet kontrollerede for strukturelle forskelle mellem virksomhederne i form af størrelse, alder, rentabilitet, likviditet samt den materielle karakter af aktiver for at kunne isolere effekten af revision.

I Danmark kan en virksomheds kreditvurdering ikke siges at falde automatisk, når revision fravælges. Revision er ikke en selvstændig faktor i de statistiske modeller, der ligger til grund for kreditvurderingen. Kreditvurderingsbureauet Experian kan dog konstatere, at der er en klar sammenhæng mellem fravalg af revision og credit score¹². jf. Figur 3.

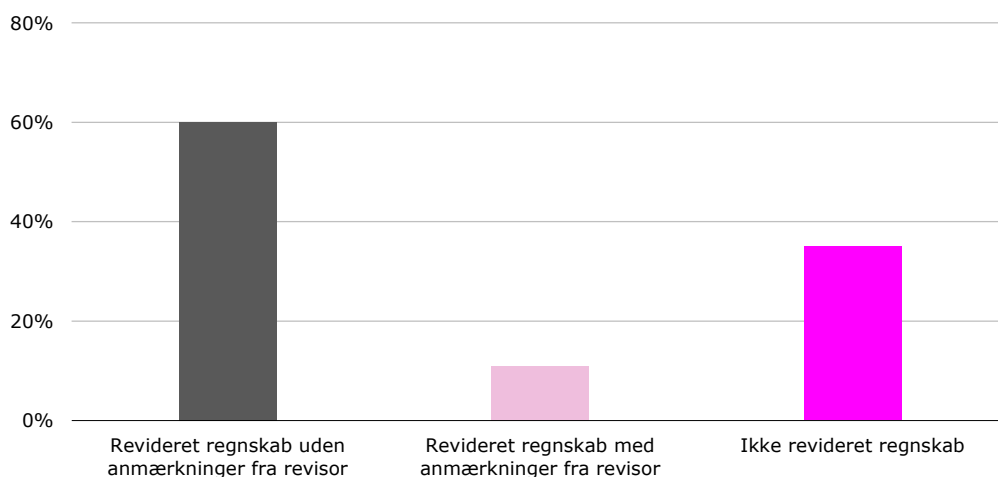
⁹ Dedman og Kausar (2012), Hope, Thomas & Vyas (2009), Hyytinen og Väänänen (2004).

¹⁰ Hope, Thomas & Vyas (2009).

¹¹ Dedman og Kausar (2012), skalaen går fra 0-100 hvor 0 betyder 100% sandsynlighed for konkurs inden for de næste 12 mdr., hvorimod 100 betyder 0,01% sandsynlighed for konkurs.

¹² Frank Papsø (2014).

Figur 3 Andel af virksomheder med kreditvurderingen ”lav risiko”¹³

Note: Baseret på 213.698 regnskaber i regnskabsåret 2012.

Kilde: Experian¹⁴.

Et interessant finsk studie har mere direkte påvist, at revision sænker de eksterne låneomkostninger med 110-360 basis procentpoint¹⁵. Studiet omfatter knap 20.000 firmaer i 1999-2002.

Overføres denne effekt på danske selskaber, fås et skøn for, hvor stor effekten af revision er på de eksterne finansieringsomkostninger. Vi tager igen udgangspunkt i en klasse B virksomhed for at illustrere, hvor meget de eksterne finansieringsomkostninger kan forventes at stige, hvis en virksomhed fravælger revision. Størrelsen af effekten afhænger af virksomhedens samlede gæld; desto større gæld, desto større stigning i låneomkostningerne. Virksomheder i klasse B har en gæld på 0-355 mio. kr. baseret på regnskabsdata fra Experian i 2009-2013. Den gennemsnitlige gældsstørrelse er på 4,9 mio. kr. Jo større gæld, en virksomhed har, desto dyrere bliver gælden at finansiere, når låneomkostningen øges med et basispoint. Dette er illustreret i Figur 4.

¹³ Her fremgår den store betydning af revisors anmærkninger ved, at virksomheder med en sådan anmærkning opnår den gennemsnitligt absolut laveste score (og altså også lavere end gruppen, hvor revision er fravalgt).

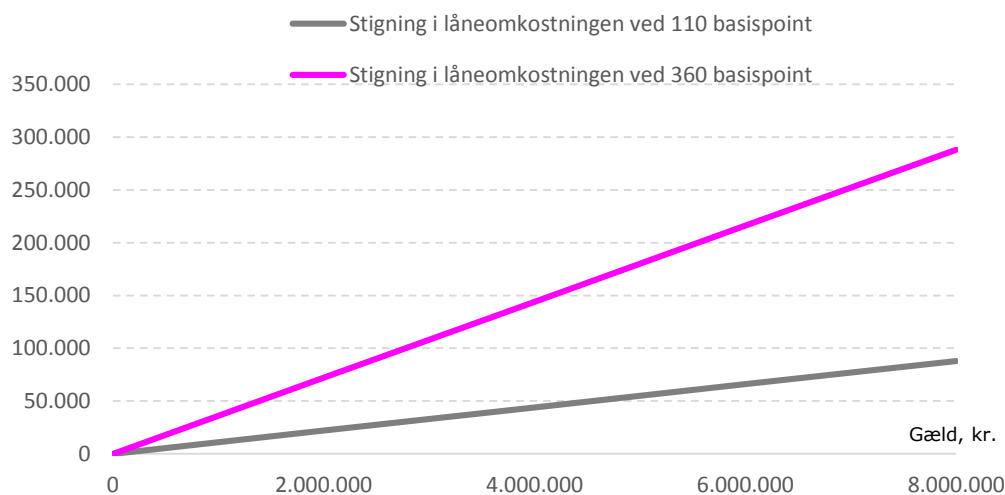
¹⁴ Experian genererer et firmas credit scorer på baggrund af 3 typer information:

- 1) Stamdata – antal ansatte, firmaets alder og branche
- 2) Regnskabsdata – primært nøgletal, likvide midler, gæld og udviklingen i egenkapitalen
- 3) Betalingserfaringer – herunder hvor hurtigt betales fakturaer samt RKI oplysninger

Fravalget af revision påvirker primært regnskabsdata samt betalingserfaringer, da stamdata er mere statiske. Antal ansatte, alder og branche påvirkes ikke af revision.

¹⁵ Hyytinen og Väänänen (2004).

Figur 4 Sammenhængen mellem gældsstørrelse, låneomkostningen og en stigning i basispoint

Note: Figuren viser stigningen i låneomkostningen ved en stigning på hhv. 110 og 360 basispoint.

Kilde: Copenhagen Economics beregninger baseret på Hyytinen og Väänänen (2004).

En meget mekanisk brug af det finske studie ville således tilsige, at lovpligtig revision kun er en omkostningsbesparelse for virksomheder med en gæld under 3 mio. kr.¹⁶ Virksomheder i klasse B bruger 31.000 kr. årligt i lovpligtig revision jf. tabel 1, men dette beløb er tjent ind igen i form af lavere låneomkostninger, hvis virksomheden har en gæld på over 3 mio. kr. Dette regnestykke kan være svært for den enkelte virksomhed selv at se, da de ikke har fuld information om tilsvarende virksomheders låneomkostninger.

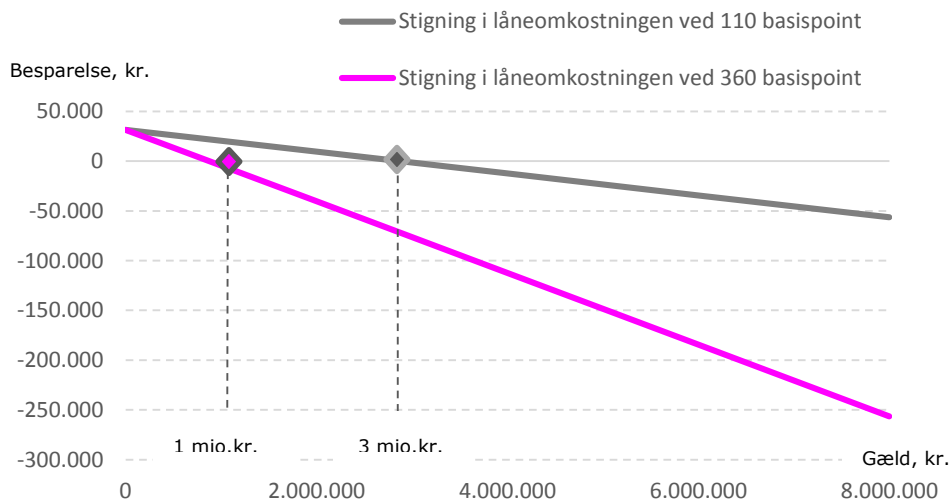
Den reelle omkostningseffekt ved at fravælge revision kan hermed være negativ, alt efter hvor stor en gæld den pågældende virksomhed har. For at finde den reelle omkostningsbesparelse ved at fravælge revision bør man fratrække de øgede eksterne finansieringsomkostninger fra besparelsen. Effekten af investorers tilbageholdenhed med at indskyde egenkapital i en virksomhed samt dårligere kreditvurdering er vanskelige at kvantificere.

Sammenhængen mellem stigende låneomkostninger som funktion af gældens størrelse og konsekvens af stigende basispoint er derimod målbar. Denne stigende omkostning kan derfor fratrækkes besparelsen ved at fravælge revision, hvilket er illustreret i Figur 5. Ud over denne effekt skal der henvises til den tidligere reference til, at en del af de umiddelbart sparede omkostninger ved fravalg af revision erstattes af interne øgede omkostninger i virksomheden.

¹⁶ 3 mio. kr. * 0,011 = 33.000 kr., hvilket er større end revisionsomkostningen på 31.000 kr. jf. tabel 1.

Ved at sammenholde resultaterne fra det finske studie med udgiften til revision er det muligt at få et estimat for, om virksomheden reelt har en besparelse ved at fravælge revision. For virksomheder med en gæld over 3 mio. kr. vil stigningen i låneomkostningen overstige den sparede revisionsudgift. Dette fås ved at anvende det optimistiske scenarie, hvor låneomkostningen kun stiger med 110 basispoint. I det mindre optimistiske scenarie, stiger låneomkostningen med 360 basispoint. I dette tilfælde vil stigningen i låneomkostningerne overstige revisionsudgiften for virksomheder med en gæld over 1 mio. kr., jf. Figur 5.

Figur 5 Sparede revisionsudgifter fratrukket stigende låneomkostninger som konsekvens af højere basis point

Kilde: Copenhagen Economics beregninger baseret på Hyytinen og Väänänen (2004).

Kapitel 2

Revision og skatteindtægter

2.1 Præventiv effekt af revision

Lovpligtig revision har en præventiv effekt mod skatteunddragelse. Lovpligtig revision medfører, at samfundet har nem adgang til information om virksomhederne, samt at det er sværere for virksomhederne at skjule eventuelle misforhold. Samtidig bidrager lovpligtig revision til at oparbejde gode regnskabsrutiner og modvirke, at en virksomhed kommer i økonomisk uføre.

En lempelse af den lovpligtige revision medfører, at det bliver vanskeligere for myndighederne at få indblik i, hvad der foregår i de enkelte virksomheder. Det bliver derfor sværere for myndighederne at gribe ind i tide og undgå, at økonomisk uføre eller manglende styr på skattegæld udvikler sig til egentlig tab af skat. For den enkelte virksomhed betyder fraværet af revision en svækket intern kontrol og dermed risiko for ukloge beslutninger, der kan lede til konkurs i sidste ende.

Man kan også vende det om og sige, at adgang til en virksomhedsform som A/S og ApS uden personlig hæftelse og de facto adgang til betydelige udestående skattegæld har sit modstykke i, at skattemyndigheder har god indsigt i og tillid til regnskabsførelse mv. Reduceres denne, vil skattemyndighederne dels have en tilskyndelse til at bruge flere kontrolressourcer og/eller begrænse adgang til lange kredittider for betaling af moms, A-skat, selskabsskat mv.

Der er heller ingen tvivl om, at de mindre selskaber er en udfordring i forhold til skatteopkrævning. Det skyldes ikke mindst, at ejer, direktør og måske bogholder findes inden for familien, og det kan give problemer på flere fronter som nævnt ovenfor i forhold til løbende at få lavet retvisende regnskaber.

2.2 Opgørelse af skatte- og momsgebet

I 2010 blev skattegebet for virksomheder af de danske skattemyndigheder anslået til omkring 10 mia. kr. jf. tabel 2. Skattegebet er forskellen mellem det, virksomhederne rent faktisk betaler i skat, og det, de burde have betalt, hvis de havde fulgt reglerne korrekt¹⁷. Det er fordelt på 8,3 mia. kr. på indkomstskatter og 2,7 mia. kr. på moms. Dette skattegebet udvides i 2012 og frem efter SKATs skøn med manglende skat tilknyttet ulovlige lån på 4 mia. kr.

¹⁷ SKAT (2013).

Tabel 2 Skatte- og momsgebet for indkomståret 2010, mio. kr.

Skattegebet fordelt på skattetyper	Selskaber	Selvstændige	I alt
Udbytte skat	919	-	919
Indkomstskat	428	2.001	2.429
Andre skattetyper	2.601	2.315	4.916
Skattegebet i alt	3.948	4.316	8.264
Momsgebet i alt	1.101	1.601	2.702
Ulovlige Lån i alt	4.000		4.000
I alt			14.011

Note: Momsgebet fordelt mellem selskaber og selvstændige var opgivet til 1,1 og 1,6 mia. kr.

Kilde: Copenhagen Economics beregninger baseret på "Virksomhedernes efterlevelse af skattereglerne", SKAT 2010, samt Forslag til Lov om ændring af ligningsloven, kursgevinstloven, skattekontrolloven og kildeskatteloven, j.nr. 2012-711-0076.

Revision sikrer især, at udbytteskat, indkomstskat og moms bliver opgjort og indberettet korrekt, da en revisor har pligt til at påpege det i sin revisionspåtegning, hvis revisor bliver opmærksom på lovovertrædelser på netop disse områder.

En revisor har desuden pligt til at påpege, om hovedaktionær har optaget ulovlige lån. Revisorer fandt over 14.000 ulovlige lån i årsregnskaberne i 2012 svarende til et skattegrundlag på de 4 mia. kr.¹⁸ i tabel 2. Et ulovligt lån er, når kapitalejere optager lån i deres egen virksomhed. Skattegrundlaget fra udbytteskat, indkomstskat og ulovlige lån til hovedaktionærer samt moms er dermed særligt udsatte, hvis revisionspligten lempes yderligere.

En yderligere lempelse af revisionspligten risikerer at øge udbredelsen af de ulovlige lån. Hvis virksomheder fravælger revision eller vælger en assistanceerklæring, opdages lånet kun, hvis virksomheden opfylder sin pligt til at indberette det. Revisorer finder allerede i dag et stort antal ulovlige lån, og disse lån ville højst sandsynligt ikke blive opdaget, hvis ikke regnskabet revideres.

Virksomheder, der har optaget et ulovligt lån, har principielt set ikke lov til at fravælge revision. Erhvervsstyrelsen kan pålægge disse virksomheder en bøde, hvis ikke de bringer forholdene i orden. Virksomheder, der har accepteret et bødeforlæg, kan ikke fravælge revision i op til 3 år. I realiteten er det imidlertid meget få virksomheder, der er blevet påtvinget revision pga. lovovertrædelser¹⁹.

Skattegebet er særligt markant for mindre virksomheder, Langt størstedelen af skattegebet kom fra virksomheder med 12 eller færre ansatte i 2010, svarende til 89% af det samlede skattegebet, jf. tabel 3. Der er således en klar negativ sammenhæng mellem størrelsen på virksomheden og skattegebet, både absolut og relativt. Enkeltmandsvirksomheder har det største skattegebet. En undersøgelse fra SKAT af virksomhedernes regelefterlevelse i forhold til at selvangive viste et samlet skattegebet på 8,3 mia. kr. i indkomståret 2010. Undersøgelsen viste endvidere, at de 5,3 mia. kr. alene kom fra enkeltmandsvirksomheder, herunder hovedaktionærselskaber, hvilket er 64% af det samlede skattegebet, jf. tabel 3.

Koncentrering af tab blandt de mindre virksomheder er en vigtig pointe i forhold til en yderligere lempelse af revisionspligten. De virksomheder, som blev fritaget for lovpligtig

¹⁸ FSR (2014).

¹⁹ Erhvervsstyrelsen (2014).

revision i 2006, er virksomheder med under 12 ansatte. Netop virksomheder med 12 eller færre ansatte udgjorde langt størstedelen af skattegabet i 2010. Det tyder hermed på, at fritagelse fra lovpligtig revision medfører en øget risiko for tabt skatteprovenu.

Tabel 3 Skatte- og momsgebet for indkomståret 2010, mio. kr.

Antal ansatte	Mia. kr.	Akkumuleret procent
0 ansatte	5,3	64%
1-12 ansatte	2,1	89%
13-24	0,3	93%
25-49	0,2	95%
50-250	0,3	100%
I alt	8,3	100%

Note: Skattegebet er her opgjort samlet og dækker både selvstændige erhvervsdrivende og selskaber.

Kilde: Copenhagen Economics beregninger baseret på "Virksomhedernes efterlevelse af skattereglerne", SKAT 2010.

En yderligere lempelse af den lovpligtige revision må forventes at øge antallet af modspillere²⁰ alt andet lige. Desto mindre kontrol, der er med virksomhederne, desto nemmere bliver det at skjule økonomisk kriminalitet og sort arbejde. Revision er årsag til, at et stort antal af ulovlige lån bliver opdaget. Disse lån ville formentlig ikke blive opdaget, hvis der ikke var revision.

Erhvervsstyrelsen har selv påpeget i deres evaluering af effekten af lempelsen af revisionspligten i 2011, at andelen af fejl og lovovertrædelser er størst for virksomheder, der har fravalgt revision²¹, jf. tabel 4.

²⁰ Firmaer der bevidst unddrager sig skattebetaling uagtet, om de har forstået reglerne eller ej, SKAT (2010)

²¹ Erhvervsstyrelsen (2014)

Tabel 4 Andelen af fejl og andre lovovertrædelser i årsrapporterne i 2011

Revisionsstatus	Procent
Virksomheder der har fravalgt revision	43%
Virksomheder der revideres frivilligt	35%
Virksomheder der er påtvunget revision	28%

Note: Baseret på en stikprøve af 1.200 årsrapporter foretaget af Erhvervsstyrelsen. Det skal bemærkes, at Erhvervsstyrelsen har valgt at korrigere fejlprocenten for de virksomheder, der har fravalgt revision så formelle fejl vedr. oplysningskrav om fravalg er ekskluderet. Det reducerer fejlprocenten fra 62% til 43%. Endvidere skal det bemærkes, at Erhvervsstyrelsen ikke har korrigeret for tilsvarende typer af fejl for de virksomheder, der revideres frivilligt.

Kilde: Erhvervsstyrelsen.

Antallet af årsrapporter med en højere fejlprocent må forventes at stige, og det vil kræve en yderligere kontrolindsats fra myndighederne at opdage lovovertrædelserne, hvis revisionspligten lempes yderligere. Revisorer giver en eller flere anmærkninger i 12% af årsregnskaberne i 2012 om forhold, virksomheden har pligt til at rette op på²². Denne kontrolfunktion og den præventive effekt heraf forsvinder, når en virksomhed fravælger revision eller vælger en assistanceerklæring. Skattetabet må derfor forventes at stige yderligere, hvis revisionspligten lempes.

2.3 Skattetabet for virksomheder der har fravalgt revision

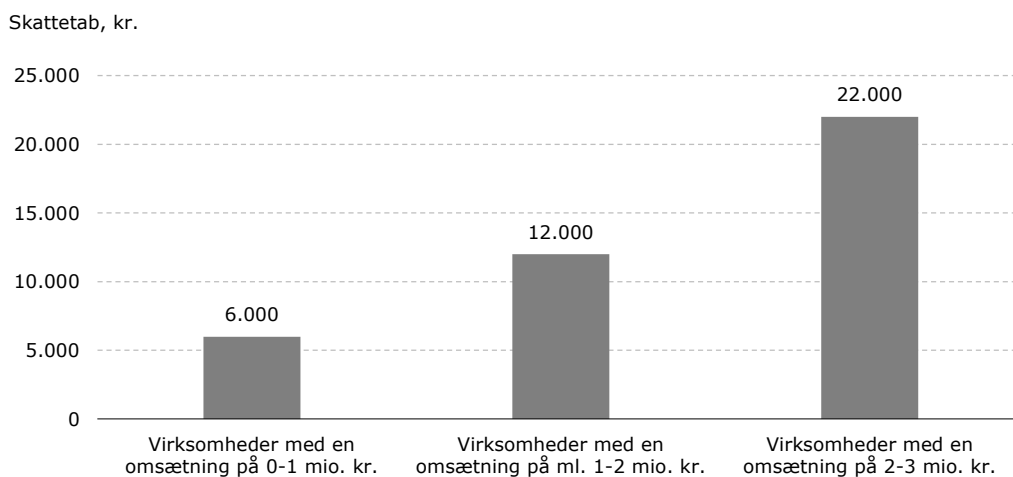
For at give en indikation af, at fravær af revisionspligt rent faktisk kan påvirke de faktiske skattebetalinger, er der lavet en særlig analyse heraf. Metoden bag disse skøn er dokumenteret i Bilag A. Kernen i analysen er, at vi har taget målgruppen af virksomheder, som er omfattet af den eksisterende mulighed for at fravælge revision. Her har vi så sammenlignet:

- Selskaber med revisorerklæring over for virksomheder uden nogen form for revisorbidstand over hele perioden 2009 til 2013

Analysen bekræfter, at der er et skattetab forbundet med at lempe revisionspligten for mindre virksomheder. De virksomheder, der har fravalgt revision i hele perioden 2009-2013, betaler hver især mellem 6.000-22.000 kr. mindre i skat end tilsvarende virksomheder, der revideres. Skattetabet stiger med omsætningens størrelse. For en virksomhed med en omsætning under 1 mio. kr. er skattebetalingen i gennemsnit 6.000 kr. lavere sammenlignet med en tilsvarende virksomhed, der har revision. For en virksomhed med en omsætning mellem 1-2 mio. kr. er skattetabet 12.000 kr. om året i gennemsnit. Tilsvarende er skattetabet 22.000 kr. i gennemsnit for en virksomhed med en omsætning mellem 2-3 mio. kr., jf. Figur 6.

²² Copenhagen Economics beregninger på baggrund af regnskabsdata fra Experian.

Figur 6 Beregnet skattetaf for virksomheder, der har fravalgt revision i 2009-2013 opdelt efter omsætning

Note: Resultaterne i tabellen er baseret på en model for balancen. For de virksomheder hvor vi har både omsætning og balancetal er omsætningen i gennemsnit 1,09 gange større end balancen. Ud fra det forhold kan resultaterne konverteres fra balancen til omsætningen, se i øvrigt Bilag A.

Kilde: Copenhagen Economics beregninger baseret på Experian data.

Det formodes at det reelle skattetaf for virksomheder, der har fravalgt revision, er større, end hvad der fremgår af denne analyse. Dette skyldes primært 2 grunde; at skattetafet er undervurderet, hvis virksomheden har haft en omsætning, der er større, end hvad der fremgår af regnskabet, eller hvis virksomheden har medtaget omkostninger, der ikke vedrører virksomheden. I begge tilfælde vil skattegrundlaget være mindsket og den opgivne skat lavere, end hvad virksomheden faktisk burde have betalt.

Bilag A

Metode

A.1 Formål

Copenhagen Economics har anvendt regnskabsdata fra Experian til at undersøge primært et forhold vedrørende virksomheder og revision:

1) Er skattebetalingen retvisende for virksomheder, der har fravalgt revision?

Formålet med dette appendix er at dokumentere, hvordan disse spørgsmål er blevet undersøgt empirisk, og resultaterne er fremkommet.

A.2 Datasæt

Der er lavet et bruttodatasæt byggende på offentligt tilgængelige regnskabsdata fra Experian. I denne analyse er det ikke relevant at medtage alle virksomheder fra Experians database, og virksomhederne er udvalgt på baggrund af:

- Virksomheden skal have eksisteret hele perioden, 2009-2013
- Resultat før skat skal være positivt
- Kun anparts- og aktieselskaber
- Balancen skal være mellem 0-40 mio. kr.

Nye virksomheder, eller virksomheder der er ophørt, er udeladt fra denne analyse. Fokus i analysen har været at følge de samme virksomheder over tid, ikke- til og afgang af virksomheder. Hvis en virksomhed har negativt resultat før skat i blot et år, er virksomheden fravalgt helt. Dette skyldes, at et negativt resultat før skat antages at påvirke skattebetalingen ens, uanset om virksomheden har revision eller ej. Alle større virksomheder har lovpligtig revision, og virksomheder med en balance over 40 mio. kr. er ikke relevant i denne sammenhæng. Grænsen for balancen på 40 mio. kr. i bruttodatasættet er valgt på baggrund af de intervaller for balancen, som Experian opererer med.

På den baggrund har Experian udtrukket et datasæt, som indeholder 33.000 årsregnskaber med følgende oplysninger:

- Køb nummer
- CVR nummer
- Firmanavn
- Afslutningsdato for regnskabet
- Regnskabsår
- Anmærkning 1
- Anmærkning 2
- Anmærkning 3
- Netto omsætning
- Primært resultat
- Resultat før skat
- Ordinært resultat
- Beregnet skat
- Årets resultat
- Status balance
- Egenkapital
- Langfristet gæld
- Kortfristet gæld
- Antal ansatte
- Branche

Anmærkning 1-3 er anmærkninger for virksomhedens revisionsstatus, samt om virksomheden har fået en anmærkning fra revisor. Experian har følgende inddelinger om virksomhedens revisionsstatus, jf. tabel A.1.

Tabel A.1 Forklaring af revisionskoder i datasættet

	Revisions- kode	Forklaring
		Revision
Typer af undersøgelser	URU	Der er udført udvidet gennemgang, men ikke revision
	URR	Der er udført review, men ikke revision
	URA	Der er ydet assistance, men ikke revision
	URV	Revisionspåtegning forefindes ikke i regnskabet
Bemærkninger	RLL	Lovstridige lån optaget. Kan eftf. være afviklet
	REV	Der er revisionsanmærkninger (som vedr. andre forhold end ulovlige lån)

Note: Blank betyder, at virksomheden har revision.

Kilde: Experian.

De forskellige revisionskoder er her opstillet efter, hvor høj en grad af sikkerhed revisor har opnået om, hvorvidt oplysningerne i regnskabet er korrekte. Den højeste grad af sikkerhed opnås for virksomheder, der har revision. Har virksomheden valgt udvidet gennemgang eller review, har revisor opnået begrænset sikkerhed. For assistance og ingen revision er der ingen sikkerhed overhovedet.

Review og assistance er først registreret i datasættet fra 2012 og udvidet gennemgang blev først introduceret i 2013. Før 2012 dækker koden URV (revisionspåtegning findes ikke i regnskabet) både virksomheder uden revision samt virksomheder, der har valgt review eller assistance.

For de virksomheder, der har fået en generel revisionsanmærkning og/eller en anmærkning om, at hovedaktionær, andre aktionærer eller ledelsesmedlemmer har optaget et ulovligt lån, er der også oplysninger om, hvorvidt virksomheden har haft revision, udvidet gennemgang eller review. En virksomhed kan ikke få en anmærkning fra revisor, hvis virksomheden har valgt en assistanceerklæring eller slet ingen revision. Den fulde kombination af revisionskoder i datasættet bliver således, jf. tabel A.2.

Tabel A.2 Kombination af revisionskoder

Revisionskoder	Revision	Udvidet gennemgang	Review	Assistance	Revision fravalgt
Ingen anmærkning	✓	✓	✓	✓	✓
Anmærkning	✓	✓	✓	na	na
Anmærkning vedr. ulovligt lån	✓	✓	✓	na	na
Ulovligt lån samt anden anmærkning	✓	✓	✓	na	na

Note: Review samt assistance er først angivet i datasættet fra 2012 og udvidet gennemgang fra 2013. I princippet gives der ikke anmærkninger om ulovlige lån ved review, men i dette datasæt er det tilfældet for 15 observationer.

Kilde: Experian.

A.3 Udfordringer ved datasættet

Analysen foretages ud fra offentligt tilgængelige regnskaber. Den "rigtige" skattebetaling kan ikke testes direkte, men kun sandsynliggøres. Dette skyldes, at der er forskel på den beregnede skat i regnskabet (forskellen mellem resultat før skat og årets resultat) samt den skatteopgørelse, der er indleveret til SKAT.

Derudover kan regnskabstallene være manipulerede. Hvis en virksomhed vil snyde i skat og undgå at blive opdaget, kan virksomheden undlade at medtage den fulde omsætning. En del af virksomhedens omsætning holdes således uden for regnskabet. Det betyder, at omsætningen i regnskabet er lavere end den "sande" værdi. En anden mulighed for skattesnyd er, at medtage omkostninger, der ikke vedrører virksomheden, såsom private omkostninger, eller måske ligefrem indregne fiktive omkostninger. Begge dele vil medføre, at det primære resultat er lavere end den "sande" indtjening for virksomheden. Skattegrundlaget er hermed mindsket.

Balance, egenkapital og gæld vurderes i den sammenhæng at være mere umiddelbart troværdige end resultatopgørelsen. Ekstern gæld og likvide konti er ofte mellemværender

med en bank eller med et andet kreditinstitut og bliver automatisk indberettet til myndighederne. Egenkapitalen vil ikke være retvisende i de tilfælde, hvor der er manipuleret med over- eller underskuddet i virksomheden, hvilket også vil påvirke balancen.

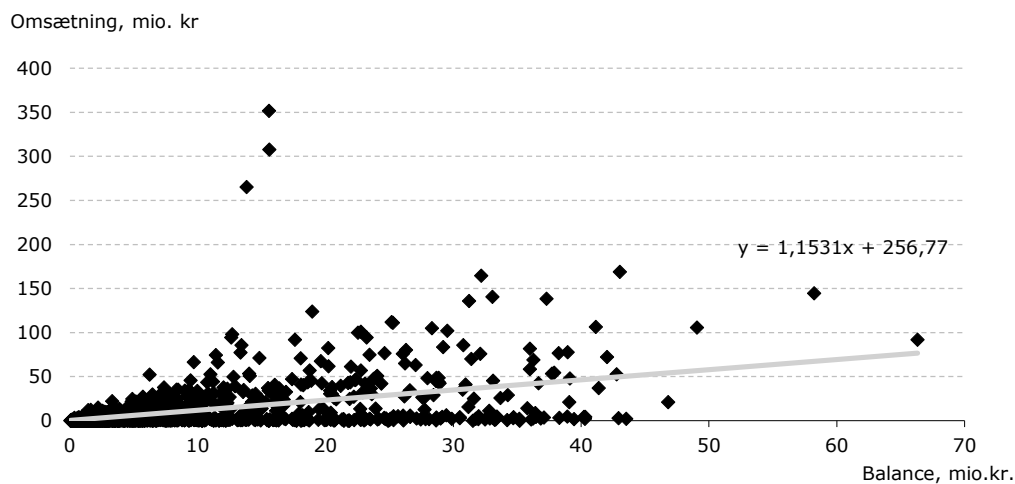
Et stort antal virksomheder i Danmark vælger at få revideret deres regnskab frivilligt. For at kunne lave analysen er det relevant at kunne vurdere, om virksomheden kan fravælge revision.

Oplysninger om omsætningen og særligt antal ansatte er ofte fraværende i datasættet som følge af regnskabsreguleringen. Det betyder, at balancen er den eneste oplysning, vi har, til at vurdere, om virksomheden er omfattet af revisionspligt eller ej. Balancen er derfor anvendt som en proxy for virksomhedens fravalgsmulighed. Det er derfor relevant at undersøge, hvor god en proxy balancen er. Dette er gjort på to måder:

- Analysere sammenhængen mellem balancen og nettoomsætningen
- Analysere sandsynligheden for revision som funktion af balancen

Der er en positiv sammenhæng mellem nettoomsætningen og balancen i datasættet, hvilket er forventeligt. Korrelationen mellem balancen og nettoomsætningen er 47%, hvilket er en relativt stærk korrelation. Ved at tilføje en trendline til scatterplottet kan sammenhængen med nettoomsætningen beregnes. Hvis f.eks. balancen er 10 mio. kr. ville nettoomsætningen være 11,5 mio. kr. ($1,1531 \cdot 10.000.000 + 256,77 = 11.531.257$) hvilket fremgår af Figur A.1

Figur A.1 Sammenhængen mellem balancen og nettoomsætningen i 2012, bruttodatasæt

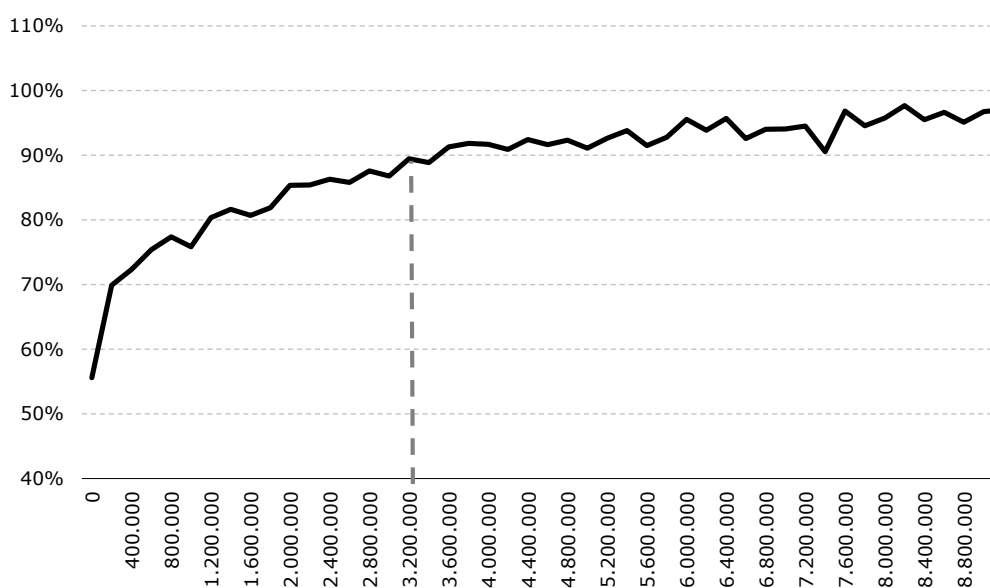

Note: Sammenhængen ændres ikke ved at fjerne outliers. Det skal i øvrigt bemærkes, at balancen er over 40 mio. kr. for nogle af observationerne. Det skyldes, at Experian har restrikeret balancen til at være 40 mio. kr. eller lavere i et andet år end 2012.

Source: Copenhagen Economics beregninger baseret på Experian data.

Sandsynligheden for, at en virksomhed har revision, stiger med balancen. Virksomheder med en balance over 3 mio. kr. har 90% sandsynlighed for at have revision. Ved en balance på 8 mio. kr. er sandsynligheden for revision 95%, Figur A.2

Figur A.2 Sandsynlighed for revision som funktion af balancen i 2012

Source: Copenhagen Economics beregninger baseret på Experian data

Ved at sammenholde figur A.1 og A.2 fås at balancen er en rimelig proxy for, om en virksomhed har mulighed for at fravælge revision eller ej.

Det bruttodatasæt, der ligger til grund for analysen, er nu blevet beskrevet. Det datasæt, der er blevet brugt i analysen, er et udsnit heraf. Det skyldes, at fokus i analysen er virksomheder, der har fravalgt revision i hele perioden 2009-2013.

Virksomheder der har fravalgt revision før 2011, er virksomheder der ikke i to på hinanden følgende år overstiger 2 af 3 grænser: en balance på 1,5 mio. kr., 12 ansatte og en nettoomsætning på 3 mio. kr.

Da balancen er den primære oplysning, vi har til at vurdere, om en virksomhed har fravalgsmulighed eller ej, er virksomheder, der har en balance over 3 mio. kr. i gennemsnit for hele perioden, blevet frasorteret. Der er valgt at medtage virksomheder med en balance over 1,5 mio. kr., da balancen ikke alene afgør, om en virksomhed har revisionspligt eller ej. Figur A.2 viser, at der er virksomheder med en balance over 1,5 mio. kr., der har fravalgt revision. Figur A.2 viser samtidig, at sandsynligheden for, at en virksomhed med

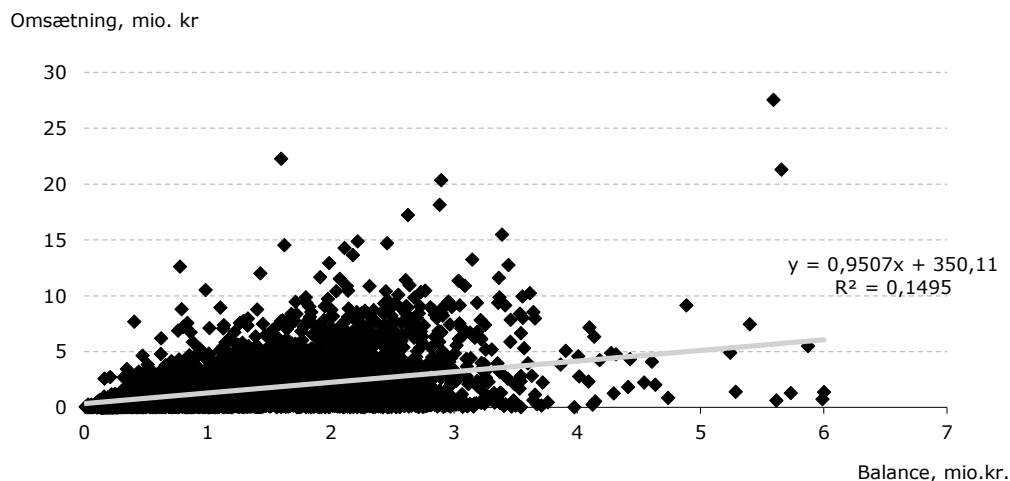
en balance over 3 mio. kr. har fravalgt revision, er 90%. Det er derfor vurderet, at den videre analyse bør baseres på virksomheder med en balance under 3 mio. kr. i gennemsnit. Derudover er følgende observationer blevet frasorteret:

- Virksomheder med dobbelt regnskabsår
- Virksomheder der har skiftet revisionsstatus i perioden
- Virksomheder hvor en eller flere oplysninger er blanke

Virksomheder med dobbelt regnskabsår er frasorteret, da vi ikke er interesseret i effekten af at skifte regnskabsperiode. I analysen sammenligner vi virksomheder, der har haft revision i hele perioden, med virksomheder, der ingen revision har haft. Vi er ikke interesseret i effekten af at skifte revisionsstatus, og derfor er disse virksomheder frasorteret.

Det undersøges herefter igen, hvordan forholdet mellem nettoomsætningen og balancen er, da dette skal bruges senere i analysen. Forholdet mellem balancen og nettoomsætningen er fortsat positivt. Korrelationen er 38%, hvilket er svagere end i bruttodatasættet. Ved at tilføje en trendlinje til scatterplottet fås, at en virksomhed med en balance på 1 mio. kr. vil have en nettoomsætning på 1,3 mio. kr. ($0,95 \cdot 1 \text{ mio.} + 350.000$), jf. figur A.3.

Figur A.3 Sammenhængen mellem balancen og nettoomsætningen i 2012

Note: Sammenhængen ændres ikke ved at fjerne outliers. Grunden til, at der er observationer med en balance over 3 mio. kr., er, at restriktionen er, at balancen ikke må være over 3 mio.kr. i gennemsnit for hele perioden.

Source: Copenhagen Economics beregninger baseret på Experian data.

A.4 Panel data analyse

For at kunne isolere effekten af revision på skattebetalingen er det valgt at lave en panel data model. Først er det undersøgt, om der er en negativ sammenhæng mellem skattebetalingen og fravalg af revision. I denne estimation er der kontrolleret for brancheforskelle samt virksomhedens balancesum som den mest troværdige proxy for skatteevne, jf. ligning 1²³.

Hypotese 1: Virksomheder, der har fravalgt revision, betaler mindre i skat end tilsvarende virksomheder, der revideres.

$$(1) \text{ Skat} = \beta_0 + \beta_1 \text{tbalance}_t + \beta_2 \text{revisions_dummy}_t + \beta_3 \text{branche}_t + \beta_4 \text{year}_t + v_{it}$$

Skat og balance er opgjort i danske kroner, og branche bygger på Danmarks Statistiks to-cifrede branchekoder (NACE). Revision er en dummy, der antager værdierne 0 og 1, hvor 1 omfatter virksomheder med revision i hele perioden, og 0 er virksomheder, som har fravalgt revision i hele perioden. Grundet databrudet i opdelingen af virksomheder på revisionskoder før og efter 2012, inkluderer fravalgsgruppen også virksomheder, der har valgt udvidet gennemgang, review eller assistance ud over selvfølgelig ingen revision. Variablen year er en dummy for året, der tager højde for generelle forhold, der påvirker alle virksomheder i et givent år, f.eks. øget eller mindsket indtjening.

Hvis balancen er retvisende for virksomheder, der har fravalgt revision, og deres skattebetaling er lavere grundet fravalg af revision, medfører det, at skat som andel af balancen er lavere. Dette er sammenfattet i hypotese 2.

Hypotese 2: Skattebetalingen udgør en mindre andel af balancen for virksomheder, der har fravalgt revision.

$$(2) \text{ Skat/balancen} = \beta_0 + \beta_1 \text{revisions_dummy}_t + \beta_2 \text{branche}_t + \beta_3 \text{year}_t + v_{it}$$

For begge estimationer er der selektionsbias, idet virksomhederne selv kan til- eller fravælge revision. Desuden er der også potentielle problemer med validiteten af datasættet, da der ikke er sikkerhed for, at virksomheder har opgjort de "sande" værdier for deres regnskabstal, i dette tilfælde balancen, jf. diskussion om udfordringer ved datasættet i forrige afsnit.

Der er omkring 25.000 observationer for virksomheder, der har revision i hele perioden. Disse virksomheder betaler i gennemsnit 77.000 kr. i skat om året, jf. tabel A.3.

²³ Det er valgt at lave en random effects FGLS estimation. Dette skyldes, at vi ser på virksomheder, der har fravalgt revision hele perioden, i forhold til virksomheder, der har revision i hele perioden. Dette udelukker en fixed effects model, da virksomhederne har den samme revisionsstatus i hele perioden.

Tabel A.3 Deskriptiv statistik for virksomheder der har revision 2009-2013 (tusind kroner)

Variabel	Observation	Gennemsnit	Minimum	Maksimum
Primært resultat	24.497	293	-2.623	6.569
Ordinært resultat	24.497	335	-749	8.403
Resultat før skat	24.497	335	1	8.403
Skat	24.497	77	-529	1.863
Årets resultat	24.497	258	-1.252	8.402
Balance	24.497	1.555	0	9.696
Egenkapital	24.497	790	-15.752	9.187
Kort gæld	24.497	643	-20	18.226

Note: Gennemsnit, minimum og maksimum er i tusinder.

Kilde: Copenhagen Economics beregninger baseret på Experian data.

Andelen af virksomheder uden revision i hele perioden er væsentlig mindre: omkring 2.300 observationer. Disse virksomheder betaler i gennemsnit 33.000 kr. om året i skat. Virksomhederne uden revision er i gennemsnit mindre virksomheder end med revision, jf. tabel A.4.

Tabel A.4 Deskriptiv statistik for virksomheder der har fravalgt revision 2009-2013 (tusind kroner)

Variabel	Observation	Gennemsnit	Minimum	Maksimum
Primært resultat	2.339	127	-1.279	2.046
Ordinært resultat	2.339	145	-124	5.170
Resultat før skat	2.339	145	1	5.170
Skat	2.339	33	-225	545
Årets resultat	2.339	113	-178	5.127
Balance	2.339	897	0	5.991
Egenkapital	2.339	508	-4.568	5.666
Kort gæld	2.339	312	-20	4.595

Note: Gennemsnit, minimum og maksimum er i tusinder.

Kilde: Copenhagen Economics beregninger baseret på Experian data.

Tabel A.3 og A. 4 viser således, at 91% af virksomheder i populationen har revision i hele perioden. Desuden viser tabellerne, at virksomheder, der har fravalgt revision, er mindre end virksomheder, der har fastholdt revision.

Outputtet for ligning 1, hvor skat er den afhængige variabel, fremgår af tabel A.5. Outputtet viser, at skattebetalingen i gennemsnit er 8.160 kr. lavere for virksomheder der har fravalgt revision, da koefficienten er -8,16 og regnskabstallene er opgjort i tusinde. Dummierne for 2012 og 2013 er medtaget for at kontrollere for særlige forhold i et givet år. F.eks. kan indtjeningen for virksomheder generelt være lavere eller højere i et år.

Tabel A.5 Regressions output for model 1

Variabel	Koefficient	Robust standard afvigelse	P-værdi
Konstant	-7,70	2,90	0,008
Balance	0,06	0,00	0,000
Revisions dummy	-8,16	2,34	0,000
Branche	4,99E-07	7,66E-08	0,000
2012 dummy	3,02	0,90	0,001
2013 dummy	-7,70	1,22	0,000

Note: Gennemsnit, minimum og maksimum er i tusinder.

Kilde: Copenhagen Economics beregninger baseret på Experian data.

Outputtet for ligning 2 hvor skat/balancen er den afhængige variabel fremgår af tabel A.6. Outputtet viser at skat som andel af balancen er 0,98 procentpoint lavere for virksomheder der har fravalgt revision. Igen er der tilføjet års-dummier til modellen og kun 2012 og 2013 var signifikant.

Tabel A.6 Regressions output for model 1

Variabel	Koefficient	Robust standard afvigelse	P-værdi
Konstant	5,15	2,90	0,000
Revisions dummy	-0,98	2,34	0,000
Branche	4,16E-08	7,30E-09	0,000
2012 dummy	0,21	0,07	0,001
2013 dummy	-0,33	0,09	0,000

Note: Alle variable er signifikante på 1% niveau.

Kilde: Copenhagen Economics beregninger baseret på Experian data.

Robusthedsanalyse

For hver af modellerne er der lavet forskellige robusthedstest for at tjekke, at resultaterne ikke er drevet af udviklingen i et givent år. Der er testet for, at resultaterne stadig er robuste, hvis år 2009 eller 2010 osv. udelades. Derudover er der testet for, om modellerne stadig er robuste, hvis observationer med negativ skattebetaling udelades. For begge modeller gælder, at de ikke er drevet af negativ skat eller et specifikt år.

Resultater

Regressionsanalysen indikerer, at virksomheder, der har fravalgt revision, betaler mindre i skat end tilsvarende virksomheder, der revideres. Resultatet af model 2 var, at skat som andel af balancen er 0,98 procentpoint lavere sammenlignet med en tilsvarende virksomhed, der har revision. Model 2 tager højde for, at det absolutte skattetab varierer med virksomhedens størrelse. Derfor er der valgt at arbejde videre hermed.

For at illustrere, hvad størrelsen af skattetabet er for virksomheder, er det valgt at sammenligne virksomheder på 3 forskellige balanceniveauer. Ved at benytte tabel A.3, der viser sammenhængen mellem balancen og nettoomsætningen for virksomhederne i datasættet, kan balancen omregnes til omsætning og resultatet fremgår af tabel A.7.

Tabel A.7 Størrelsen af skattetabet for virksomheder der har fravalgt revision som funktion af balancen

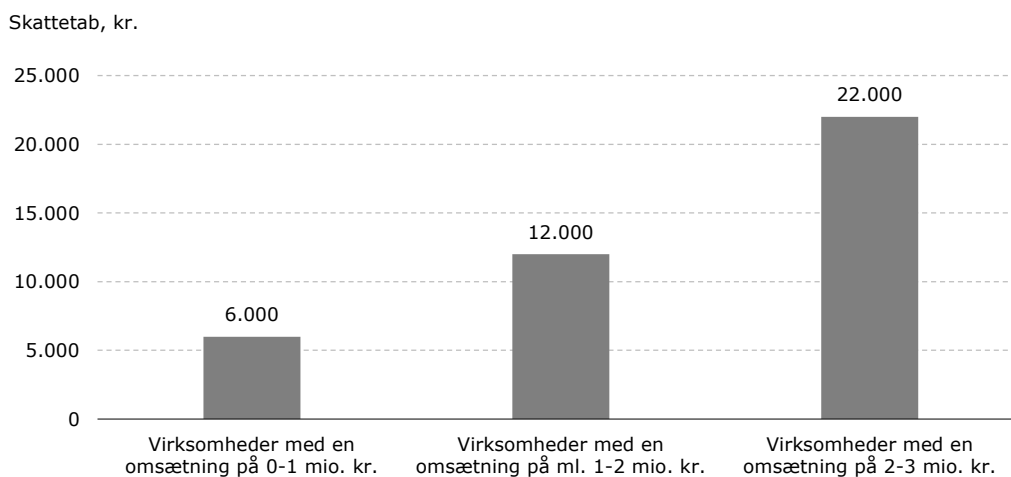
Balance niveau	Gennemsnitlig skattebetaling for virksomheder revideres	Gennemsnitlig skattebetaling for virksomheder der har fravalgt revision	Skattetabet for virksomheder der har fravalgt revision	Beregnet omsætning
Balance mellem 0-600.000. kr.	18.000	12.000	6.000	0-1 mio. kr.
Balance mellem 600.000 -1,7 mio. kr.	60.000	48.000	12.000	1-2 mio. kr.
Balance mellem 1,7-2,7 mio. kr.	102.000	80.000	22.000	2-3 mio. kr.

Note: Først findes den gennemsnitlige skattebetaling for virksomheder med en balance på 600.000 kr. og som har revision hele perioden. Denne gruppe betaler 18.000 kr. i skat om året i gennemsnit og skat som andel af balancen udgør 3% (18.000/600.000). Fra regressionsligningen ved vi, at skat som andel af balancen er 1 procentpoint lavere for virksomheder, der har fravalgt revision. Den gennemsnitlige skattebetaling bliver hermed 12.000 kr. ($600.000 \cdot 0.02$). Tidligere i analysen er det vist, at omsætningen kan beregnes som $0.95 \cdot \text{balancen} + 350.000$. Derfor kan skattetabet kobles til virksomhedens størrelse udtrykt ved omsætningen.

Kilde: Copenhagen Economics beregninger baseret på Experian data.

Virksomheder med en omsætning op til 3 mio. kr. har potentielt haft mulighed for at fravælge i hele perioden 2009-2013, og det er derfor relevant at se på størrelsen af skattetabet, der kan tilskrives fravalget af revision. De virksomheder, der har fravalgt revision i hele perioden 2009-2013, betaler mellem 6.000-22.000 kr. mindre i skat end virksomheder, der revideres. Skattetabet stiger med omsætningens størrelse. For en virksomhed med en omsætning under 1 mio. kr. er skattebetalingen i gennemsnit 6.000 lavere sammenlignet med en tilsvarende virksomhed, der har revision. For en virksomhed med en omsætning mellem 1-2 mio. kr. er skattetabet 12.000 kr. om året i gennemsnit. Tilsvarende er skattetabet 22.000 kr. i gennemsnit for en virksomhed med en omsætning mellem 2-3 mio. kr., jf. figur A.4.

Figur A.4 Beregnet skattetaf for virksomheder der har fravalgt revision i 2009-2013 opdelt efter omsætning

Kilde: Copenhagen Economics beregninger baseret på Experian data.

Det formodes, at det reelle skattetaf for virksomheder, der har fravalgt revision, er større, end hvad der fremgår af denne analyse. Dette skyldes primært 2 grunde; at skattetafet er undervurderet, hvis virksomheden har haft en omsætning, der er større, end hvad der fremgår af regnskabet, eller hvis virksomheden har medtaget omkostninger, der ikke vedrører virksomheden. I begge tilfælde vil det primære resultat før skat være lavere end den "sande" indtjening for virksomheden og skattegrundlaget mindsket.

Litteraturliste

Dedman og Kausar (2012) "The Impact of Voluntary Audit on Credit Ratings: Evidence from UK private firms", Vol 42, Issue 4, Accounting & Research

Erhvervs-og Selskabsstyrelsen (2004) "AMWAB – basismåling på årsregnskabsloven"

Erhvervsstyrelsen (2014) "Evaluering af lempet revisionspligt for regnskabsårene 2010 og 2011", notat

ECON (2007) "Den samhällsekonomiska nyttan av revision", rapport 2007-092

ECON (2007) "Konsekvenser av avskaffelse af lovpålagt revisjonsplikt for små aksjeselskab", rapport 2007-049

FSR – Danske Revisorer (2012) "Investor undersøgelse", rapport

FSR – Danske Revisorer (2014) "Revisionspligtens lempelse indvirker på skatteberegningsgrundlag", notat

Hyytinen og Väänänen (2004) "Mandatory Auditor Choice and Small Firm Finance: Evidence from Finland", discussion paper 950, Research Institute of the Finish Economy

Hope, Thomas & Vyas (2009) "Transparency, Ownership, and Financing Constraints in Private Firms", FARS Paper, Financial Accounting and Reporting Section

Riise Johansen (CBS), Kiertzner (FSR) (2014) "Analyse af revisorerklæringer"

SKAT (2013) "Virksomhedernes efterlevelse af skattereglerne", Indkomståret 2010